

# **Aardgastransportleidingen Midwolda/Meeden/Ommen**

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport**

5 september 2007 / rapportnummer 1936-23





commissie voor de milieueffectrapportage

Bureau Energie Projecten  
Postbus 93144  
2509 AC DEN HAAG

uw kenmerk  
DDUE0783491

uw brief  
1 juni 2007

ons kenmerk  
1936-24/Dr/aa

onderwerp  
Advies voor richtlijnen voor het MER  
Aardgastransportleiding Midwolda/Meeden-Ommen

doorkiesnummer  
(030) 234 76 66

Utrecht,  
5 september 2007

Geachte heer,

Met bovengenoemde brief stelde u (als coördinator van de bevoegde gezagen) de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Aardgastransportleiding Midwolda/Meeden-Ommen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

de heer dr. D.K.J. Tommel  
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.  
Aardgastransportleiding Midwolda/Meeden-Ommen



## Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Aardgastransportleidingen Midwolda/Meeden-Ommen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Aardgastransportleidingen Midwolda/Meeden-Ommen,

uitgebracht aan Bureau Energieprojecten, coördinerend namens de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Hardenberg, Hogeveen, Midden-Drenthe, Ommen, Stadskanaal en Veendam, Waterschappen Groot-Salland, Velt en Vecht, Hunze en Aa's en Reest en Wieden en Rijkswaterstaat Dienst Nederland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

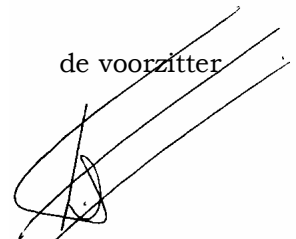
Aardgastransportleidingen Midwolda/Meeden-Ommen,

de secretaris



dr. G.P.J. Draaijers

de voorzitter



dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 5 september 2007



## INHOUDSOPGAVE

<b>1. INLEIDING .....</b>	<b>9</b>
<b>2. HOOFDPUNTEN VAN HET MER .....</b>	<b>10</b>
<b>3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....</b>	<b>10</b>
3.1 Achtergrond en doelstelling .....	10
3.2 Beleidskader .....	10
<b>4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN .....</b>	<b>11</b>
4.1 Keuze voorkeurstracé en alternatieven .....	11
4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	11
<b>5. HUIDIGE SITUATIE EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU.....</b>	<b>12</b>
5.1 Geohydrologie, bodem en water.....	12
5.2 Natuur.....	12
5.3 Landschap, cultuurhistorie en archeologie.....	13
5.4 Veiligheid.....	14
<b>6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER.....</b>	<b>14</b>

## BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 juni 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 130 d.d. 10 juli 2007
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen





## 1. INLEIDING

N.V. Nederlandse Gasunie heeft het voornemen om tussen Midwolda en Ommen twee aardgastransportleidingen aan te leggen in combinatie met uitbreiding van enkele al bestaande afsluiterlocaties dan wel met nieuwe locaties. Het betreft leidingen met ieder een lengte van ca 102 km met een doorsnede van 48 inch (120 cm.) en een maximale gasdruk van 79,9 bar. De bestemmingsplannen van de gemeenten op het gekozen tracé voor deze aardgasleidingen dienen hiervoor herzien te worden. Ook zijn er vergunningen nodig in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww). Ter onderbouwing van de bestemmingsplanherzieningen en de aanvragen van bovengenoemde vergunningen wordt een milieueffectrapport opgesteld.

Voor de herziening van de bestemmingsplannen is ook de plan-m.e.r.-procedure van toepassing omdat de bestemmingsplannen het kader kunnen vormen voor project-m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten op grond van de Wbr en Gww. Met het doorlopen van de besluit-m.e.r.-procedure wordt tevens invulling gegeven aan de procedurele eisen van een plan-m.e.r.-procedure. Ook inhoudelijk zullen aan de vereisten van beide procedures worden voldaan.

Voor de Wbr-vergunningen is Rijkswaterstaat het bevoegde gezag, voor de Gww-vergunningen de Waterschappen Groot-Salland, Velt en Vecht, Hunze en Aa's en Reest en Wieden. De gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Hardenberg, Hoogeveen, Midden-Drenthe, Ommen, Stadskanaal en Veendam zijn bevoegd gezag waar het gaat om de herziening van de bestemmingsplannen. Bureau Energie Projecten<sup>1</sup>, ondergebracht bij SenterNovem<sup>2</sup>, coördineert de bevoegde instanties.

Bij brief van 1 juni 2007 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER)<sup>3</sup>. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant nr. 130 d.d. 10 juli 2007<sup>4</sup>.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’<sup>5</sup>. Het bedoelt aan te geven welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

Via SenterNovem, Bureau Energieprojecten heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen<sup>6</sup>. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

---

<sup>1</sup> Een samenwerkingsverband tussen de ministeries van EZ, VROM en LNV.

<sup>2</sup> Een agentschap van het ministerie van EZ.

<sup>3</sup> Zie bijlage 1.

<sup>4</sup> Zie bijlage 2.

<sup>5</sup> Zie voor de samenstelling bijlage 3.

<sup>6</sup> Zie bijlage 4.

## 2. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Een onderbouwing van de keuze van het voorkeurstracé en de plaats van de uitbreidingen van de bestaande afsluiterlocaties en eventuele nieuwe locaties, en de uitvoering daarvan, met specifiek aandacht voor milieuge-relateerde argumenten.
- Een adequate gebiedsbeschrijving en (ecologische) effectbeschrijving voor beschermde gebieden, waaronder EHS-gebieden, aardkundige en landschappelijke waardevolle doorkruisingen.
- Een beschrijving van de effecten van de verschillende alternatieven op de veiligheid van mensen (plaatsgebonden risico en groepsrisico). De risicoschattingen dienen gemaakt te worden zoals wettelijk is voorgeschreven.
- Een heldere samenvatting die zelfstandig leesbaar is en een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER.

## 3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

### 3.1 Achtergrond en doelstelling

Achtergronden en doelstelling zijn in de startnotitie beschreven en kunnen in het MER worden overgenomen.

### 3.2 Beleidskader

#### **Natuurwetgeving**

Beschrijf in het MER hoe de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel de beschermingsregimes voor de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur en andere gebieden met natuurwaarden toepassen en welke consequenties dit heeft voor de realisatie van de aardgasleiding. Beschrijf eveneens hoe de provincie in geval van effecten op deze gebieden omgaan met compensatie en saldering en welke consequenties dit heeft voor de realisatie van de aardgasleiding.

#### **Wetgeving externe veiligheid**

De Commissie wijst erop dat de huidige regelgeving voor externe veiligheid bij hogedruk aardgasleidingen<sup>7</sup> momenteel wordt herzien. Omdat bij de besluitvorming moet worden uitgegaan van de dan geldende regelgeving adviseert de Commissie het initiatief te toetsen aan zowel de huidige als toekomstige regelgeving op het gebied van externe veiligheid<sup>8</sup>.

---

<sup>7</sup> Circulaire Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen, 1984.

<sup>8</sup> De Minister van VROM heeft aangegeven in de tweede helft van 2007 een voorstel te doen voor een AMvB 'Buisleidingen'. De Commissie adviseert hier zo goed mogelijk op te anticiperen.

## 4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

### 4.1 Keuze voorkeurstracé en alternatieven

Geef in het MER een onderbouwing van de tracékeuze. Geef daarbij inzicht in de karakteristieken van mogelijke tracés, onder meer in de lengtes van doorsnijdingen van (ecologisch, aardkundig en landschappelijk) kwetsbaar gebied, de voor veiligheid relevante toetsingsafstanden en de (technische en procedurele) moeilijkheidsgraad van de realisatie van de routes<sup>9</sup>. Onderbouw vervolgens op grond van welke milieu- en andere overwegingen de keuze voor het voorkeurstracé en de plaats van de uitbreiding dan wel nieuwe afsluiterlocaties is gemaakt<sup>10</sup>. De onderbouwing gegeven in de startnotitie kan in het MER worden overgenomen.

### 4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

De Commissie adviseert bij de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) vooral aandacht te besteden aan minimalisering van effecten door de fasering en wijze van aanleg, en mogelijkerwijs door andere, realistische ruimtelijke varianten te ontwikkelen c.q. in beschouwing te nemen. Aandachtspunten zijn:

- de ruimtelijk gezien meest milieuvriendelijke tracévariant en plaats en uitbreiding van afsluiterlocaties;
- minimalisering van nadelige ecologische effecten tijdens de aanleg, bijvoorbeeld door seizoensplanning of door keuzes in de wijze van aanleg (minimalisering van verstoring door geluid, licht en beweging in met name de EHS);
- cultuurhistorische, archeologische en landschappelijke inpassing en de passage van waardevolle landschappelijke elementen, waaronder kleine landschapelementen in de vorm van houtwallen e.d.);
- woon- en leefomgevingskwaliteit: minimale overlast voor omwonenden en minimale veiligheidsrisico's tijdens zowel de aanleg- als de gebruiksfase;
- minimalisering van gebruiksbepalingen voor andere in het studiegebied voorkomende en geplande functies, zoals grondwaterbeschermingsgebieden (Withaar), zoekgebied EHS, ruime jasjegebieden, stiltegebieden, WB21-gebieden voor tijdelijke waterberging en verschraling natuurgebieden en beekdalen<sup>11</sup>;
- minimalisering van de breedte van de werkstrook, met name in kwetsbare gebieden;
- minimalisering geluid- en lichthinder en landschappelijke inpassing van de afsluiterlocaties.

---

<sup>9</sup> Ga in dit verband in op de opmerkingen bij de westelijke tracéoptie gemaakt door het Ministerie van Defensie, Directie Noord (inspraakreactie nr. 9, bijlage 4).

<sup>10</sup> Zie in dit verband ook de inspraakreactie van de gemeente Groningen (inspraakreactie nr. 10, bijlage 4).

<sup>11</sup> Zie in dit verband ook het memo van het Waterschap Reest & Wieden van 21 augustus 2007 met daarin haar reactie op het eindconcept van dit advies.

## 5. HUIDIGE SITUATIE EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

De startnotitie biedt een goede richtlijn voor de in het MER per deeltraject beschrijven huidige situatie, autonome ontwikkelingen<sup>12</sup> en milieugevolgen van het voornemen en de alternatieven. Presenteer in het MER per deeltraject een factsheet. De Commissie adviseert de indeling in deeltrajecten uit de startnotitie nader te motiveren gezien de lengte van het trace en landschappelijke gesteldheid (met o.m. de passage van veenontginningslandschap, Hunzedal, Drents plateau, Vechtstreek) en desgewenst te verfijnen.

In de volgende paragrafen worden in aanvulling op de startnotitie enkele accenten gelegd voor de in het MER te beschrijven milieuaspecten.

### 5.1 Geohydrologie, bodem en water

Het studiegebied is gevarieerd in hoogteligging en wordt gekenmerkt door een afwisseling van geologische afzettingen. Beschrijf de (tijdelijke) gevolgen van de aanleg van de gastransportleidingen op de bodemopbouw. Besteed in het bijzonder aandacht aan de opbouw van het Drents-Friese keileemplateau, en met name het vergraven van slecht doorlatende lagen (keileem), mede in relatie tot de geohydrologische beschrijving van deeltrajecten.

In het MER dient het geohydrologisch systeem in kaart te worden gebracht. De geohydrologische beschrijving dient zich te richten op het grondwatersysteem, met aandacht voor grondwaterstromen en stromingspatronen (kwel en inzijing). Waar relevant dient een relatie te worden gelegd met de diepere geologische lagen. Speciale aandacht is nodig voor de gebieden met (toekomstige) 'natte natuur', waaronder de passages langs en door het Hunzedal, Drouwenerzand, Meekelermeer en Vechtstreek.

Geef inzicht in de effecten van graven en bronbemaling op het geohydrologisch systeem (onder andere op inzijing en, indien van toepassing, waterwinning). Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van contourkaarten van de (freatische) grondwaterstandverandering. Ga ook in op de mogelijke aantasting (verdroging) van waardevolle bodemtypen of geologische lagen. Besteed eveneens aandacht aan de eventuele effecten van het testen van de leidingen<sup>13</sup>.

### 5.2 Natuur

#### **Huidige situatie**

Neem in het MER kaarten op waarop de ligging van de Natura 2000 gebieden EHS-gebieden en ecologische verbindingen en andere gebieden met een beschermde en/of speciale status (weidevogelgebieden, ruime jas gebieden) duidelijk staat aangegeven.

---

<sup>12</sup> Het Drents Landschap wijst in dit verband ook op het rijks- en provinciaal beleid om nieuwe natuur te realiseren in het Hunzedal. De voorgenomen tracés zullen dit gebied doorsnijden nabij Gasselterboerveen en De Branden (inspraakreactie nr. 1, bijlage 4).

<sup>13</sup> Zie in dit verband ook het memo van het Waterschap Reest en Wieden van 21 augustus 2007 met daarin haar reactie op het eindconcept van dit advies. Het Waterschap wijst erop dat in zones van hydrologische ebinvloeding (tijdelijke) grondwaterstandswijzigingen negatieve effecten kunnen hebben op de functie natuur (verdroging).

Geef ook (op kaart) een duidelijk beeld van voorkomen en verspreiding van doeltypen en doelsoorten in de EHS-gebieden en verbindingszones, en de andere beschermde gebieden (w.o. weidevogelgebieden). Bied inzicht in de ecologische relaties in deze gebieden (functie als leefgebied, ecohydrologische relaties) en de mate van kwetsbaarheid van deze relaties. Indien geen actuele gegevens beschikbaar zijn wordt geadviseerd een aanvullend onderzoek uit te voeren in deze gebieden.

### **Effecten**

Het MER dient inzicht te bieden in de ecologische effecten van de verschillende alternatieven. Ga daarbij in op de tijdelijke effecten in de aanlegfase (zoals effecten van verstoring door geluid, verlichting en vervoersbewegingen) en op de langere termijneffecten van vergraving (zoals verstoring van de profielopbouw). Ga eveneens in op de effecten van bronbemaling. Beoordeel de regeneratiemogelijkheden van (karakteristieke) habitats in termen van kwetsbaarheid, (on)vervangbaarheid en hersteltijd.

Ten behoeve van een mogelijke ontheffingsaanvraag ingevolge de Flora- en faunawet zullen de nadelige effecten op beschermde soorten in kaart moeten worden gebracht. Geef in het MER aan of op grond van de beschikbare informatie te verwachten is dat er een ontheffing aangevraagd moet worden en of het aannemelijk is dat deze verleend kan worden.

Geef aan welke ruimte de planning voor de aanleg en ingebruikname van de gastransportleidingen laat om milieueffecten (met name effecten op de natuur) zoveel mogelijk te vermijden<sup>14</sup>.

## 5.3 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Gezien het karakter van het studiegebied dient specifiek aandacht uit te gaan naar landschap (inclusief aardkundige/geomorfolologische waarden), cultuurhistorie en archeologie. Beschrijf in het MER de betekenis en de relatieve zeldzaamheid van de landschappelijk, cultuurhistorisch en archeologisch waardevolle elementen in (de directe omgeving van) het plangebied, waaronder bijvoorbeeld de Belvéderegebieden 'Drentse-Aa-Hondsrug', "Vecht en Regge", markante voorbeelden van de kleinschalige en gevarieerde landschapsopbouw in Drenthe en Overijssel; de Gea-objecten "Hunzedal" en "Escomplexen". De beoordeling van het tracé(s) dient hierop te zijn toegespitst. Denk bijvoorbeeld aan aantasting van gaafheid en samenhang. Speciale aandacht verdient het landschappelijke effect en de visueel-ruimtelijke inpassing van de uitbreiding van de afsluiterlocaties. Geef bijvoorbeeld aan in welke mate verdiept kan worden aangelegd alsmede de wenselijkheid daarvan.

Geef aan hoe bij planontwikkeling en uitvoering rekening zal worden gehouden met aanwezige waarden.

---

<sup>14</sup> Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de natuurkalender van het ministerie van LNV.

## 5.4 Veiligheid

In de startnotitie staat al aangegeven dat een veiligheidsanalyse van de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd (plaatsgebonden risico en groepsrisico). Besteed in het MER enerzijds aandacht aan het risico van de gastransportleiding voor de omgeving en anderzijds aan het risico van activiteiten in de omgeving voor de gastransportleidingen.

Daar waar afgeweken wordt van de toetsingsafstand dient aangegeven te worden waarom de toetsingsafstand niet gerealiseerd kan worden. Hierbij dienen de planologische, technische en economische belangen beschouwd te worden.

Geef aan of de uitvoering van dit initiatief kan leiden tot tijdelijke of permanente gebruiksbeperkingen voor activiteiten in de omgeving van de gastransportleidingen.

Op basis van de toetsingsafstand en bebouwingsafstand zal in het MER duidelijk worden gemaakt welke eventuele veiligheidsknelpunten er zijn. Geef aan hoe deze knelpunten zullen worden opgelost. Geef daarbij inzicht in het ruimtebeslag van de nieuwe leiding (zonering) en de maatregelen die worden getroffen om het ruimtebeslag te minimaliseren, waarbij de veiligheid van omwonenden gewaarborgd blijft. De Commissie adviseert over bovenstaande in contact te treden met de lokale en regionale hulpverleningsdiensten.

## 6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in milieu-informatie”, “evaluatieprogramma” en “samenvatting van het MER” kunnen de wettelijke vereisten als richtlijn voor het MER gebruikt worden. In aanvulling hierop is het ten aanzien van de vorm en presentatie van belang:

- De vergelijking van varianten zo duidelijk mogelijk te presenteren met behulp van tabellen, figuren en kaartmateriaal;
- De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

## BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport  
Aardgastransportleidingen Midwolda/Meeden-Ommen


(bijlagen 1 t/m 4)





## BIJLAGE 1

### Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 juni 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	6 JUNI 2007
nummer	
dossier	1936-1 fm 2
naam naar	DR / CC

Commissie voor de milieu-effectrapportage  
t.a.v. dhr. G. Draaijers  
Postbus 2345  
3500 GH Utrecht



Datum  
Den Haag, 1 juni 2007  
Uw referentie

Onze referentie  
DDUE0783491  
Directe telefoon  
070-379 73 98  
E-mail  
C.J.H.vandenbosch@minez.nl

*Onderwerp*

Adviesaanvraag richtlijnen aardgastransportleidingen Midwolda/Meeden-Ommen van Gasunie

Geachte heer Draaijers,

Gasunie is van plan om twee aardgastransportleidingen aan te leggen van Midwolda naar Ommen. Deze gasleidingen hebben ieder een lengte van ca. 102 km, een diameter van 120 cm en een ontwerpdruk van 79,9 bar. Het beoogde tracé ligt grotendeels parallel aan bestaande gastransportleidingen en voert oostelijk van de plaatsen Veendam, Gieten, Borger, Westerbork, Hoozeveen en Dedemsvaart en westelijk van Ommen. Voor deze aardgasleidingen dienen de bestemmingsplannen van de gemeenten op de beoogde tracés mogelijk herzien te worden. Tevens zijn er vergunningen nodig in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww).

Voor deze mogelijke bestemmingsplanherzieningen en de aanvragen van bovengenoemde vergunningen dient een milieueffectrapport opgesteld te worden. De startnotitie Leidingen Midwolda/Meeden-Ommen is door Gasunie gestuurd aan de betrokken gemeenten, waterschappen en Rijkswaterstaat. Op grond van art. 14.4a Wm zullen deze overheden bij de voorbereiding van het MER de paragrafen 7.5 en 7.6 Wm toepassen. Daarbij wordt de richtlijnenfase van de m.e.r.-procedure zoveel gezamenlijk doorlopen. De betrokken overheden maken daarbij gebruik van ondersteuning door Bureau Energieprojecten. De startnotitie ligt met ingang van 31 mei tot en met 11 juli ter inzage bij elk van de betrokken overheden.

Op verzoek van de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Hardenberg, Hoozeveen, Midden-Drenthe, Ommen, Stadskanaal en Veendam, de waterschappen Groot-Salland, Velt en Vecht, Hunze en Aa's en Reest en Wieden, en in verband met de te verstrekken Wbr-vergunningen door Rijkswaterstaat Dienst Noord-Nederland, vragen wij u bij deze een advies voor richtlijnen voor dit project uit te brengen.

**Bureau Energieprojecten**

- Coördineert de vergunningverlening van grote energieprojecten met als doel de doorlooptijd van deze vergunningtrajecten aanzienlijk te bekorten.
- Meer informatie: [www.bureau-energieprojecten.nl](http://www.bureau-energieprojecten.nl)

**Bureau Energieprojecten**

**SenterNovem**  
Postbus 93144  
2509 AC Den Haag  
T +31 (0)70 379 73 98  
F +31 (0)70 379 74 23

U kunt uw advies versturen aan:  
SenterNovem, Bureau Energieprojecten  
T.a.v. mw. C.J.H. van den Bosch  
Postbus 93144  
2509 AC DEN HAAG

Bureau Energieprojecten zal zorgdragen voor doorzending van uw advies aan de betrokken gemeenten, waterschappen en Rijkswaterstaat. Voor afspraken over bijvoorbeeld een locatiebezoek of doorzending van inspraak kunt u eveneens contact opnemen met Bureau Energieprojecten, de heer Van den Bosch, telefoon (070) 379 74 11.

HG de 

ir. H.G. de Brabander  
manager Bureau Energieprojecten

## BIJLAGE 2

### Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 130 d.d. 10 juli 2007

# Kennisgeving

## Inspiraak Startnotitie Leidingen Midwolda/Meeden-Ommen

Met ingang van 12 juli tot en met 22 augustus 2007 ligt de Startnotitie Leidingen Midwolda/Meeden-Ommen ter inzage. De startnotitie doorloopt een gecoördineerde inspraakprocedure op grond van de Wet milieubeheer, de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Grondwaterwet.

### Achtergrond

Gasunie is van plan om twee aardgastransportleidingen aan te leggen van Midwolda naar Ommen. Deze gasleidingen hebben ieder een lengte van ca. 102 km, een diameter van 120 cm en een ontwerpdruk van 79,9 bar. Het beoogde tracé ligt grotendeels parallel aan bestaande gastransportleidingen en voert oostelijk van de plaatsen Veendam, Gieten, Borger, Westerbork, Hoozeveen en Dedemsvaart en westelijk van Ommen. Voor deze aardgasleidingen dienen de bestemmingsplannen van de gemeenten op de beoogde tracés mogelijk herzien te worden. Tevens zijn er vergunningen nodig in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww).

Het tracé van de aardgastransportleidingen kruist de volgende rijkswegen:

- Rijksweg A7 bij Scheemda
- Rijksweg N34 bij Borger
- Rijksweg A37 bij Hollandscheveld
- Rijksweg N48 bij Ommen.

### De startnotitie

Ter onderbouwing van de mogelijke bestemmingsplanherzieningen en de vergunningaanvragen zal Gasunie een milieueffectrapport (MER) opstellen. Door het opstellen van een MER is het mogelijk het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen in de besluitvorming. Als voorbereiding op het MER heeft Gasunie een startnotitie uitgebracht. Hierin worden de achtergronden van het project behandeld, geeft Gasunie aan wat het beoogde tracé van de gastransportleidingen is en welke milieuaspecten in het MER onderzocht zullen worden. Uit het MER zal duidelijk worden in hoeverre het leidingtracé voert door de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Indien nodig zal het MER voor de gevolgen voor Natura 2000-gebieden een passende beoordeling bevatten.

### Waar kunt u de startnotitie inzien?

Voor de Wbr-vergunning is Rijkswaterstaat bevoegd gezag; voor de Gww-vergunning zijn dat de waterschappen Hunze en Aa's, Reest en Wieden, Groot-Salland en Velt en Vecht. De bevoegde gezagsorganen voor de mogelijke bestemmingsplanherzieningen zijn de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Hardenberg, Hoozeveen, Midden-

Drenthe, Ommen, Stadskanaal en Veendam. De genoemde gemeenten en waterschappen hebben al eerder de startnotitie ter inzage gelegd.

De startnotitie Leidingen Midwolda/Meeden-Ommen kunt u met ingang van 12 juli 2007 tot en met 22 augustus 2007 tijdens reguliere openingstijden (op werkdagen van 8.00 uur tot 16.30 uur) inzien op de vestiging van de Rijkswaterstaat Dienst Noord-Nederland, Mandemaat 3 in Assen.

De startnotitie is ook op het internet beschikbaar: [www.bureau-energieprojecten.nl](http://www.bureau-energieprojecten.nl).

### Hoe kunt u uw zienswijze kenbaar maken?

Op grond van art. 7.14 Wet milieubeheer kan eenieder zienswijzen ten aanzien van de startnotitie kenbaar maken. Tot en met 22 augustus 2007 kunt u aangeven wat volgens u in het MER onderzocht moet worden om de benodigde besluiten te kunnen nemen. Uw schriftelijke zienswijze kunt u sturen aan: SenterNovem, Bureau Energieprojecten, t.a.v. de heer mr. ir. C.J.H. van den Bosch, Postbus 93144, 2509 AC DEN HAAG.

Wij verzoeken u daarbij duidelijk te vermelden dat u insprekt op de startnotitie Leidingen Midwolda/Meeden-Ommen. Indien u mondeling wenst in te spreken, kunt u dit doen door te bellen met Bureau Energieprojecten, telefoon 070 - 379 89 79. U kunt in uw zienswijze verzoeken dat uw persoonlijke gegevens niet openbaar gemaakt worden.

### Wat gebeurt er met uw reactie?

Bureau Energieprojecten bundelt alle mondelinge en schriftelijke reacties en stuurt deze naar de bevoegde gezagsorganen en de Commissie voor de milieueffectrapportage. De Commissie voor de m.e.r. adviseert de bevoegde gezagsorganen over de richtlijnen voor het MER. Mede op basis van dit advies en de inspraakreacties stellen de bevoegde gezagsorganen de richtlijnen vast. Deze richtlijnen vormen het vertrekpunt voor het opstellen van het MER. Wanneer Gasunie het MER heeft opgesteld, zal er voor u de mogelijkheid zijn daarop in te spreken.

### Nadere informatie

Voor het verkrijgen van de startnotitie of voor informatie over de inspraakprocedure kunt u contact opnemen met Bureau Energieprojecten, telefoon 070 - 379 89 79, [www.bureau-energieprojecten.nl](http://www.bureau-energieprojecten.nl).

Ministerie van Verkeer en Waterstaat



Rijkswaterstaat

## BIJLAGE 3

### Projectgegevens

**Initiatiefnemer:** N.V. Nederlandse Gasunie

**Bevoegd gezag:** Bureau Energie Projecten, coördinerend namens de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Hardenberg, Hoogeveen, Midden-Drenthe, Ommen, Stadskanaal en Veendam, de waterschappen Groot-Salland, Velt en Vecht, Hunze en Aa's en Reest en Wieden en Rijkswaterstaat Dienst Noord-Nederland

**Besluit:** Herziening bestemmingsplannen en aanvraag vergunningen in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Grondwaterwet.

**Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:** C08.0

**Activiteit:** Het aanleggen van twee aardgastransportleidingen

**Procedurele gegevens:**

kennisgeving startnotitie: 31 mei 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 5 september 2007

**Bijzonderheden:** De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Een onderbouwing van de keuze van het voorkeurstracé en de plaats van de uitbreidingen van de bestaande afsluiterlocaties en eventuele nieuwe locaties, en de uitvoering daarvan, met specifiek aandacht voor milieuge-relateerde argumenten.
- Een adequate gebiedsbeschrijving en (ecologische) effectbeschrijving voor beschermde gebieden, waaronder EHS-gebieden, aardkundige en landschappelijke waardevolle doorkruisingen.
- Een beschrijving van de effecten van de verschillende alternatieven op de veiligheid van mensen (plaatsgebonden risico en groepsrisico). De risicoschattingen dienen gemaakt te worden zoals wettelijk is voorgeschreven.
- Een heldere samenvatting die zelfstandig leesbaar is en een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER.

**Samenstelling van de werkgroep:**

dr. ir. A.G. Kooiman

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

dr. N.P.J. de Vries

prof. ir. J.J. van der Vuurst de Vries

**Secretaris van de werkgroep:**

dr. G.P.J. Draaijers

## BIJLAGE 4

### Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20070625	Het Drentse Landschap	Assen
2.	20070626	LTO Noord	Drachten
3.	20070702	A. Smit en H.R. Smit-Bouwman	Witteveen
4.	20070627	Regionale Brandweer Drenthe	Assen
5.	20070706	Brandweer Regio IJssel Vecht	Zwolle
6.	20070710	Gemeente Borger-Odoorn	Exloo
7.	20070709	J. Greveling	Witteveen
8.	20070710	Vereniging Natuurmonumenten	's-Graveland
9.	20070711	Ministerie van Defensie Dienst Vastgoed Defensie Directie Noord	Zwolle
10.	20070710	Hulpverleningsdienst Groningen	Groningen
11.	20070717	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurland- schap en Monumenten	Amersfoort

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 en 2 op 29 juni 2007

nr. 3 op 6 juli 2007

nrs. 4 en 5 op 11 juli 2007

nrs. 6 t/m 10 op 18 juli 2007

nr. 11 op 17 juli 2007





**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport  
Aardgastransportleidingen Midwolda/Meeden/Ommen**

N.V. Nederlandse Gasunie heeft het voornemen om tussen Midwolda en Ommen twee aardgastransportleidingen aan te leggen in combinatie met uitbreiding van enkele al bestaande afsluiterlocaties dan wel met nieuwe locaties. De bestemmingsplannen van de gemeenten op het gekozen tracé voor deze aardgasleidingen dienen hiervoor herzien te worden. Ook zijn er vergunningen nodig in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Grondwaterwet. Ter onderbouwing van de bestemmingsplanherzelingen en de aanvragen van bovengenoemde vergunningen wordt een MER opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2149-2